

SPIS TREŚCI

Wstęp (<i>Jan Jeżak</i>)	9
I. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ RODZINNA NA ŚWIECIE – ROLA I ZNACZENIE ORAZ CECHY SPECYFICZNE (<i>Jan Jeżak</i>)	13
1. Rola firm rodzinnych w gospodarce światowej	13
2. Specyficzne cechy firm rodzinnych	17
3. Determinanty rozwoju przedsiębiorczości rodzinnej w Polsce	19
II. SKALA I EKONOMICZNE ZNACZENIE PRZEDSIĘBIORSTW RODZINNYCH W POLSCE (RAPORT Z BADAŃ EMPIRYCZNYCH) (<i>Jan Jeżak, Janusz Kornecki, Alicja Krajenta-Kopeć</i>)	25
1. Cel i metodyka badań	25
1.1. Cel badania	25
1.2. Przedmiot badania	26
1.3. Koncepcja badań	26
1.4. Metodyka badań	28
2. Rola przedsiębiorstw rodzinnych w Polsce	29
2.1. Populacja firm rodzinnych	29
2.2. Wiek	30
2.3. Forma prawna	31
2.4. Przedmiot i charakter działalności	32
2.5. Przychody	34
2.6. Kierunki sprzedaży	35
2.7. Metody konkurowania. Innowacje	37
2.8. Źródła zaopatrzenia	40
2.9. Majątek trwały i inwestycje	41
2.10. Zatrudnienie	43
2.11. Wyniki finansowe i źródła finansowania	44
3. Rozwój przedsiębiorczości rodzinnej w Polsce	48
3.1. Determinanty rozwoju przedsiębiorczości rodzinnej w Polsce	48
3.2. Zalety i wady polskich firm rodzinnych	50
3.3. Bariery rozwoju firm rodzinnych	55
4. Podsumowanie i wnioski z badań	57
III. ORIENTACJA STRATEGICZNA ORAZ GŁÓWNE KIERUNKI ROZWOJU FIRM RODZINNYCH (<i>Jan Jeżak</i>)	61
1. Znaczenie orientacji strategicznej w prowadzeniu firmy	61
2. Strategiczna wizja rozwoju firmy	64
3. Wspólna wizja przyszłości jako pomost pomiędzy rodziną a firmą	67
4. Istota strategii firmy	71

5. Rodzaje opcji strategicznych	78
5.1. Strategie ekspansji	79
5.2. Strategie dywersyfikacji	81
5.3. Najważniejsze opcje strategiczne według Michaela E. Portera	84
6. Wybór strategii sukcesu w firmie rodzinnej	89
IV. INNOWACJE JAKO ŹRÓDŁO KONKURENCYJNOŚCI FIRM RODZINNYCH	
<i>(Janusz Kordecki)</i>	93
1. Rodzaje innowacji w przedsiębiorstwie i ich istota	94
2. Spodziewane efekty działalności innowacyjnej	99
3. Źródła tworzenia innowacji i pozyskiwania technologii	100
4. Determinanty innowacyjności przedsiębiorstw	105
4.1. Determinanty wewnętrzne i zewnętrzne	105
4.2. Determinanty materialne i niematerialne	106
5. Innowacyjność a specyfika firm rodzinnych	107
V. INTERNACJONALIZACJA DZIAŁALNOŚCI POLSKICH FIRM RODZINNYCH	
<i>(Wojciech Popczyk)</i>	111
1. Internacjonalizacja jako strategia dostosowania się biznesu do globalizującego się otoczenia	111
2. Podstawowe modele internacjonalizacji biznesu	113
2.1. Model tradycyjny	113
2.2. Model globalny	115
2.3. Komponenty wiedzy niezbędnej do wczesnej internacjonalizacji	117
2.4. ICT jako instrument wczesnej internacjonalizacji biznesu	118
3. Przebieg internacjonalizacji w wybranych polskich firmach rodzinnych – studia przypadków	120
4. Podsumowanie	139
VI. FINANSOWANIE DZIAŁALNOŚCI FIRM RODZINNYCH – POKONYWANIE	
BARIERY KAPITAŁOWEJ <i>(Alicja Winnicka-Popczyk)</i>	141
1. Podstawowe modele finansowania przedsiębiorstwa	141
2. Gospodarka finansowa małej i średniej firmy rodzinnej	143
3. Logika finansowania firm rodzinnych i jej konsekwencje	148
4. Nieprawidłowe finansowanie jako bariera wzrostu firmy rodzinnej	150
5. Potrzeby kapitałowe a dostępne formy finansowania przedsiębiorstwa	151
5.1. Kapitały własne	152
5.2. Kapitały obce (tradycyjne i alternatywne)	152
5.2.1. Kredyty i pożyczki, poręczenia kredytowe, emisja obligacji	153
5.2.2. Leasing	156
5.2.3. Faktoring i forfaiting	157
5.2.4. Franchising	159
5.2.5. Dotacje z funduszy Unii Europejskiej	160
5.3. Finansowanie kapitałowe	161
5.3.1. Emisja i sprzedaż nowych akcji na rynku kapitałowym (IPO)	163
5.3.2. Alternatywny System Obrotu NewConnect	164
5.3.3. Prywatny obrót kapitałowy	166
5.3.4. Kapitał spekulacyjny	170
5.3.5. Partnerstwo strategiczne	170
6. Podsumowanie	171

VII. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI LUDZKIMI W FIRMIE RODZINNEJ (<i>Alicja Krajenta-Kopeć</i>)	175
1. Istota zarządzania zasobami ludzkimi	175
2. Wspólna wizja przyszłości firmy jako podstawa strategii personalnej	178
3. Najważniejsze elementy procesu zarządzania zasobami ludzkimi w firmie rodzinnej	186
3.1. Dobór pracowników	186
3.2. Rozwój zasobów ludzkich	188
3.3. Ocena efektów pracy i wynagradzanie pracowników	191
4. Podsumowanie i rekomendacje	194
VIII. SUKCESJA, CZYLI MIĘDZYPOKOLENIOWY TRANSFER WŁADZY I WŁASNOŚCI (<i>Elżbieta Roszko-Wójtowicz</i>)	197
1. Sukcesja – istota problemu	198
2. Sukcesja – ujęcie procesowe	200
3. Przygotowanie sukcesora – nowe pokolenie w przedsiębiorstwie	212
4. Podsumowanie	214
Bibliografia	217
Spis rysunków i tabel	227
Autorzy	231